

אליך, אשרי חלקך שאתה בעל תשובה, שקול לששים רבוא ישראל, ואתה החזרת את הקדוש ברוך הוא ושכינתו למקומו, מעלה ומטה. ובגללך יבאלו ישראל ויחזרו למקומם, ואין פח למשיחים לגאל את ישראל חוץ ממך, ובגללך הם מתעכבים. השלם דברים נכבדים הללו, שעליהם נאמר (תהלים ט) הנהמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש ונפת צופים. אמר להם, בעלי הישיבה, בגלל השכיר הזה, שהוא עבד, שבא לקבל שלש תפלות, תקנו בעלי המשנה שלכם להיות האדם בשלש ברכות ראשונות פעבד שמסדר שבחים לפני רבונו, ובאמצעותו כמו עבד שמקבל פרס מרבונו, ובאחרונות כמו עבד שנוטל פרס מרבונו והולך לו.

ומשום זה עבד אברהם ורבקה הוא משל לזה. לפשקדוש ברוך הוא ישלח את מטטרון, שהוא עבדו, בגלל תפלה, הוא יאמר אליו: (בראשית כד) אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי. כלומר, אולי התפלה לא רוצה ללכת אחרי. אמר לו הקדוש ברוך הוא: ונקית משבעתי זאת. שחכמה היא אבא, שיוודת בצדיק, לשמר שכינה בגלות, ומשם שלח בגללה.

אמר לו אותו שליח: תן לי סימנים לדעת בתפלה, ששם הבת. אמר הקדוש ברוך הוא: והיה הנער[ה] אשר אמר אליה שתי. ואם לא, אלא שאמצא כל איברי הגוף מלאים חטאים ולא נמצא בו איבר (כפני אברהם) לשרות בו תורה, שהיא בדמות העמוד האמצעי, ולא מצוה, שהיא

דמארי עלמא לגבה, זפאה חולקך, דאנת בעל תשובה, שקול לשתין רבוון דישראל, ואנת הדרת לקודשא בריך הוא ושכינתיה לאתריה, עילא ותתא. ובגינך יתפרקון ישראל ויחזרון לאתריהו. ולית חילא למשיחין. למפרק לישראל, בר מינך. ובגינך אינון מתעכבין. אשלים מלין יקרין אלין, דעלייהו אתמר, (תהלים ט) הנהמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש ונפת צופים.

אמר לון, מארי מתיבתאן, בגין האי שכיר, דאיהו עבד, דאתי לקבלא תלת צלותין, תקינו מארי מתניתין דלכון, למחוי בר נש, בתלת ברכאן קדמאין, פעבד דמסדר שבחוי קמי מאריה. ובאמצעות, פעבד דמקבל פרס ממאריה. ובבתראי, פעבד דנטל פרס ממאריה, ואזיל ליה.

ובגין דא, עבד אברהם, ורבקה, איהו אמתלא להאי, פד קדשא בריך הוא, ישלח למטטרון דאיהו עבדא דיליה, בגין צלותא איהו יימר לגביה, (בראשית כד) אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי. כלומר, אולי צלותא לא בעי למיזל אבתראי. אמר ליה קדשא בריך הוא, ונקית משבועתי זאת. דחכמה איהו אבא, דנחית בצדיק, לנטרא שכינתא בגלותא, ומתמן שלח בגינה.

אמר ליה ההוא שליח, הב לי סימנין, לאשתמודעא בצלותא, דתמן ברתא, אמר קדשא בריך הוא, והיה הנערה אשר אמר אליה הטי נא כדך ואשתה ואמרה שתה. (דף רע"ח ע"ב) ואם לאו, אלא דאשכח כל אברין דגופא מליין חובין, ולא אשפחת ביה אבר (נ"א באפי אברהם) לשריית ביה תורה, דאיהו כדיוקנא דעמודא דאמצעיתא. ולא מצוה,